LÁZNĚ

OBLASTNÍ GALERIE LIBEREC

Jiří David
Josef Hýsek
Miloslav Jágr
Otto Kočí
Vladimír Komárek
Čestmír Krátký
Vladimír Křečan
Lidmila Křečanová
Oldřich Novotný
Ladislav Oliva
René Roubíček
Jiří Seifert
Jan Schmid
Vladimír Sobolevič
Jaroslava Sobolevičová
Milan Šelbický
Pavel Šulc
Jaroslav Švihla
Karel Wünsch

Skupina 7
Michaela Kubišová (ed.)

Milý Josefe Hýsku!

Já tě pozdravuju vdeň Tvého svátku a přeju Ti hodně klidu a obrazů na výstavy které ti udělám. Tvůj Vladik Komárek

1975

Skupina 7

Doprovodná publikace k výstavě
Michaela Kubišová (ed.)

Oblastní galerie
Liberec

2024

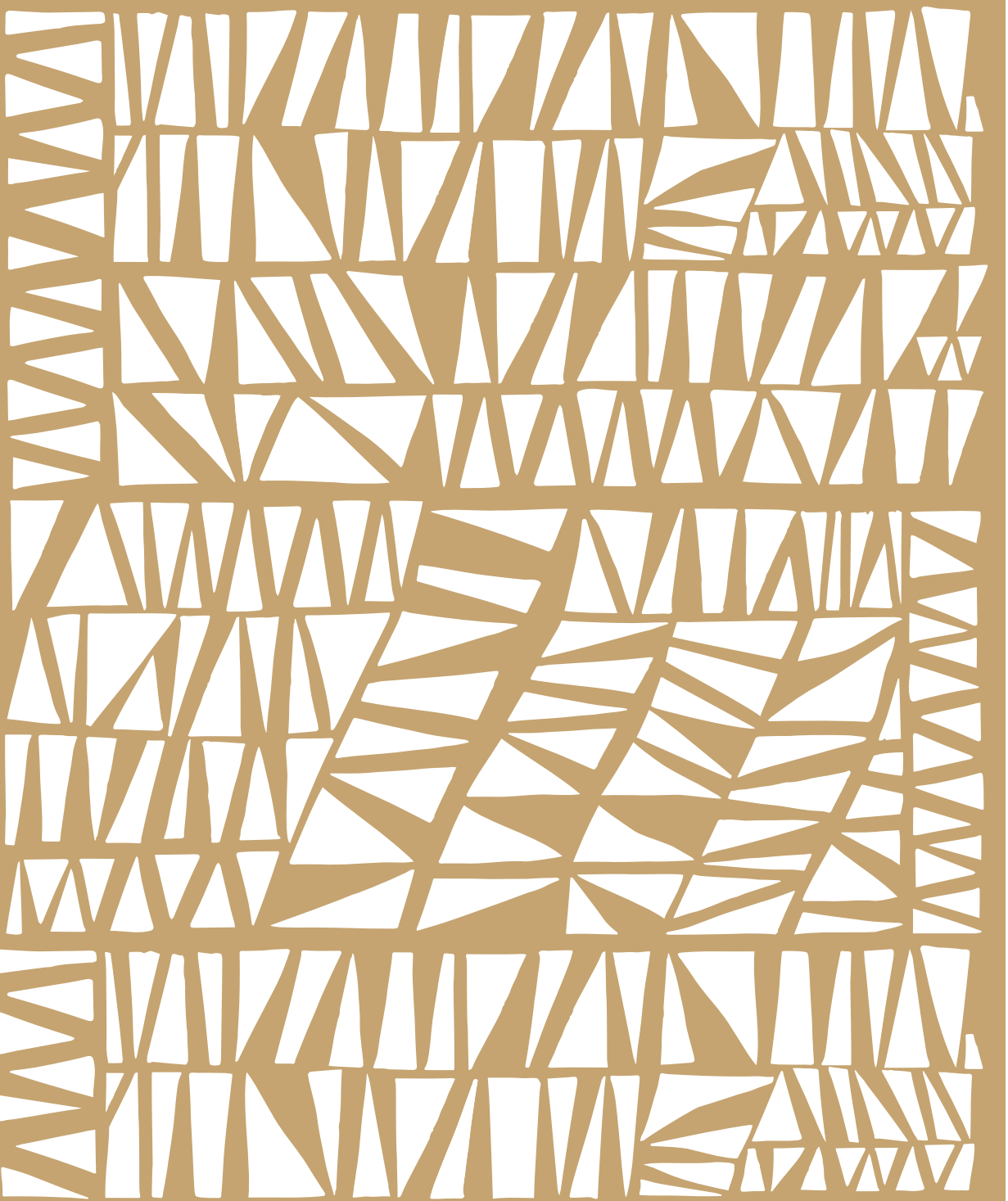

Ilustrace na frontispisu — přání Vladimíra Komárka Josefu Hýskovi k svátku v roce 1975, archiv rodiny JH

texty © Alena Doležalová, Anna Habánová, Markéta Kroupová, Michaela Kubišová, Oldřich Palata, 2024
ISBN 978-80-87707-56-2

ÚVOD

Michaela Kubišová

Kniha, kterou nyní držíte v ruce, vznikla jako doprovodná publikace k výstavě Skupiny 7, která se konala v Oblastní galerii Liberec od 8. listopadu roku 2024 do 2. března 2025. Kniha není pouhým katalogem k výstavě, neboť zpracovává historické téma existence a výstavní činnosti liberecké tvůrčí Skupiny 7. Její význam pro zvolené téma tedy daleko přesáhne dobu trvání výstavy.

Výstava se stala společným projektem galerie a MUZA / Severočeského muzea v Liberci. Tato spolupráce je pro zvolené téma vlastně jaksi symbolická. Neboť i pro celé působení Skupiny 7 je signifikantní spojování zdánlivě rozdílných oborů výtvarného umění – umění volného a užitého. Do započaté přípravy výstavy nakonec vstoupila se svým několikaletým výzkumem v rámci zpracovávání diplomové práce pod odborným vedením Anny Habánové studentka Technické univerzity v Liberci Alena Doležalová (tehdy ještě pod dívčím jménem Galuščáková). Diplomovou práci úspěšně obhájila těsně před vernisáží výstavy.

Impuls pro vznik skupiny vyšel ze změny společenského klimatu v závěru 50. let., které bylo ovlivněno souběhem mnoha faktorů a událostí souvisejících s koncem Stalinova kultu osobnosti v roce 1956, úspěšnou československou účastí na světové výstavě Expo 1958 či organizačními změnami ve Svazu československých výtvarných umělců v roce 1956. Tyto změny umožnily vznik volných výtvarných seskupení. To vše přineslo naději na svobodnou tvorbu, která nebude poplatná státem podporovanému socialistickému realismu. Generace umělců, kteří v této době začínají svou uměleckou dráhu, hledá nové cesty a autority, ke kterým by se mohla vztáhnout. A v této atmosféře vzniká i Skupina 7.

Skupina neměla v počátcích své existence žádný společný program, obsah, ani formu. Výtvarníky spojovalo především přátelství, vzájemné vazby a region, ve kterém žili a působili. Důkazů o vzájemných vřelých vztazích je mnoho, například fotografie z archivu Ladislava Olivy ze společného výletu do Hřenska v době, kdy vystavovali v Děčíně. Vzájemné kontakty některých členů neustaly ani po roce 1968, kdy výstavní činnost skupiny byla již pouhou vzpomínkou.

Většinu z nás, kteří se o historii skupiny začali zajímat, překvapil fakt, že téměř žádný z kmenových členů a hostů skupiny na své působení v ní nevzpomíná ve svých pamětech, ani tyto výstavy neuvádí ve svých životopisech. Náš předpoklad, že se jednalo o důležitou etapu života těchto osobností, se s prohlubujícím výzkumem nepotvrdil. Příčin může být hned několik. Většina členů a hostů Skupiny byla v době jejího působení na počátku své tvůrčí kariéry. Možnost vystavovat byla pro ně

příležitostí představit svá jména odborné i laické veřejnosti. Někteří byli již plně etablovaní (Ladislav Oliva) a dokonce slavili své první úspěchy i v zahraničí, většina z nich však byla pouze pár let po dokončení svého odborného studia. A výstavních příležitostí nebylo málo, každoroční skupinové výstavy v prostorách Severočeského muzea, každoroční přehlídky členů Svazu československých výtvarných umělců v prostorách Oblastní galerie. Kromě tohoto vystavovali i samostatně, někteří i na mezinárodních výstavách a sympoziích v zahraničí. Všechny současné a budoucí události zastínily pozdější nazírání na svou aktivitu ve Skupině 7.

Na následujících stránkách publikace se dočtete o poválečném vývoji v Liberci, o výstavní činnosti Skupiny 7 a také mnoho doposud nepublikovaných informací o životech známých i zapomenutých osobností uměleckého světa Liberce 60. let. Medailonky jsme se rozhodli řadit v duchu výstav Skupiny 7 abecedně, bez akcentace toho, zda šlo o kmenového člena či hosta.

Chtěla bych poděkovat ředitelům obou institucí, Oblastní galerie Liberec a MUZA / Severočeského muzea, panu Filipu Suchomelovi a panu Jiřímu Křížkovi za podporu a možnost realizovat tento výstavní projekt, svým milým muzejním kolegům Markétě Kroupové a Oldřichu Palatovi za úžasnou spolupráci a osobní angažovanost a oběma autorkám pojednání o Skupině 7 Anně Habánové a Aleně Doležalové za možnost využít jejich výzkumu pro bližší poznání tématu.

Jiří Seifert a Pavel Šulc
na výletě v Hřensku 1962,
archiv LO

Eva Olivová se synem,
Jiří Seifert a Pavel Šulc
na výletě ve Hřensku 1962,
archiv LO

Exteriérový poutač k výstavě Československé sklo, Moskva 1959, Liberec 1960

„Jedním z tragických úkazů naší novodobé historie je postupná ztráta kontinuity.“[1]

Anna Habánová
Alena Doležalová

Několik poznámek k poválečnému vývoji výtvarného umění a kultury v Liberci

Chceme-li „porozumět“ umělecké tvůrčí Skupině 7, které je věnován tento svazek, je nutné pochopit lokální dobovou situaci, pojmenovat její hlavní protagonisty a definovat souvztažnosti mezi nimi. Názorově i materiálově pluralitní umělecké prostředí Liberecka nabídlo v relativně krátké době mezi roky 1945 a 1970 zvraty politické i kulturní. Hned od počátku byla situace komplikovaná: na celém širším území původně obývaném osobami považovanými za Němce došlo k takřka kompletní výměně obyvatelstva, výtvarníky nevyjímaje. V místních dominantních průmyslových odvětvích, sklářství i textilu, mohli zůstat tzv. specialisté, jednalo se ale většinou o „dělnické“ profese. O těch, kteří zůstali a udávali umělecké trendy, toho příliš nevíme. Po roce 1945 se do regionu tedy nejprve vrací obyvatelé, kteří museli odejít v důsledku politického vývoje na úplném sklonku třicátých let. V několika etapách jsou následováni novými dosídlenci s většími či menšími vazbami a znalostí regionu. Společně pak hledají novou podobu vysokého i nízkého umění a kultury. Výzkum poválečného vývoje místního umění však naštěstí už nestojí na úplném začátku. Vývoji situace ve výtvarném umění na Liberecku věnoval nejvíce prostoru Roman Karpaš. Informačně je jeho *Historie výtvarných organizací na Liberecku* doposud nepřekonaná.[2] V hledáčku pozornosti jistě stojí i obsáhlá práce Jany Hunterové věnující se Studiu výtvarné fotografie mezi lety 1962 a 1969.[3]

Uměleckohistorický region jsme zvyklí vnímat jako území spojené s určitým mecenášem či dílnou, které se za určitých okolností stane centrem, jež nejen shromažďuje, ale také produkuje předměty či díla uměleckohistorické hodnoty nadregionálního významu. K jeho zhodnocení pak vesměs dochází až po desetiletích. Proto se v této souvislosti také nejčastěji setkáváme s výzkumem starších

1 JUDLOVÁ, Marie. Úvod. In: JUDLOVÁ, Marie (ed.). *Ohniska znovuzrození: České umění 1956–1963* (kat. výst.). Praha: Galerie hlavního města Prahy, 1994.

2 KARPAŠ, Roman. *Z historie výtvarných organizací na Liberecku: Seznam členů Liberecké unie výtvarných umělců; Výtvarní umělci působící na Liberecku po roce 1945.* Liberec: Liberecká unie výtvarných umělců, 1994, s. 7. Problematickou zůstává absence odkazového poznámkového aparátu tohoto textu a jen s velkým úsilím se daří třicet let od vydání publikované informace verifikovat.

3 HUNTEROVÁ, Jana. *Studio výtvarné fotografie 1962–1969.* Disertační práce. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2022.